

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Szerdán.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlközásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VII. évfolyam.

Szászsebes, 1903. Május 20.

34. szám.

A jogos önvédelem.

Olyan alkalmakból kifolyólag, midőn valamely kartársunk fatolvajoknak vagy orvvadászoknak esett áldozatául, vagy mikor ezek által megtámadva, fegyveréhez volt kénytelen nyulni, ismételten felszínre került lapunkban a fegyverhasználat alkalmazásának kérdése, melyhez többen hozzászóltak, különféle szempontból tárgyalva az ügyet. Így az orvul meggyilkolt Bercze és a támadóját lelövő Bajesi kartársak esetéből kifolyólag Paulusz János uradalmi erdőőr tisztelt kartársam olyan emberbaráti hurokat pengetett, a melyek szerint ha eljárnánk bizony hamar lenne megtizedelve a mi testületünk. A dolog szinte olyannak tűnt fel, mint ha Paulusz kartársunk megtámadóinkat akarná védelembe venni s minket az erélyesebb fellépéstől és életünknek, testi épségünknek megvédésétől visszariasztani szándékoznék, mert olyan tulhajtott tapintatosságot ajánlt soraiban, a melynek alkalmazása mellett bizony gyakran egyenesen mészárszékre vinnők magunkat.

A többi eset mellett álljon itt az én esetem is, melyet az igazságnak teljesen megfelelően, hiven fogok előadni, bátran bocsátván azt a megbíralás alá, hogy vajjon erélyes fellépésem helyén való volt-e, vagy pedig megtámadóimmal szemben nagyobb kiméletet kellett volna gyakorolnom.

Esetem a következő:

Folyó évi márczius hó 29-ről 30-ára virradólag éjfélután 2½ órakor védkerületemben örködtem egy a Kisgyőrből Csabára haladó s a fatolvajok által leginkább használni szokott ut mentén s nem is hiába, mert egyszer csak több szekér döcögését hallottam, melyek nyilván a kincstári erdőből lopott tölgy épületfával voltak megterhelve. A kocsik már jól előre haladtak Csaba felé és így a mennyire azt csak a borult és holdvilág nélküli éj sötétsége engedte, magam is a hang nyomán siettem, míg végre annyira megközelítettem, hogy a sötétség daczára is jól kivehettem három kocsi körvonalait.

Természetesen legelőször a hátulsó kocsit értem utól s a mellette haladó tulajdonost felszólítottam a megállásra, mit azonban ő semmibe sem véve, még annál jobban nógatta lovait a sebesebb menésre. Ezalatt utólértem a második kocsit is, a melynél azonban éppen úgy jártam, mint az előbbinél s így értem el a legelől haladó kocsit. Ennek gazdáját szinte felhívtam a megállásra, de a kocsis rá sem hederítve felszólításomra, csak amugy foghegyről vetette oda, hogy: „minek állnék meg?” Én természetesen azonnal hangoztattam megállítási jogomat, kiemelve azt, hogy erdőőr vagyok, kinek jogában áll a gyanús kocsikat megállítani s midőn láttam, hogy még ezek után sem hajlandó megállni, szuronyos szolgálati fegyveremmel eléje álltam és megállásra kényszerítettem.

Az ember megállt ugyan és kezével a szurony felé kapkodott, de nyilván meggondolva azt, hogy a szurony nagyon éles lehet, még sem fogta azt meg. Én e közben a lovak elé léptem s a kantárnál fogva addig tartottam, míg a hátul jövő két kossi is oda érkezett. Ekkor mintegy 15 lépést előre lépve kérdeztem a fuvarosokat, hogy hol szerezték a kocsikon lévő fát, mire ők azt felelték, hogy a kisgyőri közbirtokossági erdőből vették ki az ő illetményüket, mely jogos tulajdonuk s azt viszik most a piacra eladni. Ennek az előadásuknak természetesen nem adtam hitelt, hanem felszólítottam őket az igazolványok felmutatására, mire azt felelték, hogy igenis van igazolványuk, csak jöjjenek közelebb, gyujtsak gyufát és nézzem meg.

Ennek a jámbornak látszó óhajtasuknak természetesen nem lettem eleget, hanem újból felhívtam, hogy egyikük hozza előbbre az igazolványt, tegye azt le a földre s vonuljon vissza, míg én megvizsgálom, azután ha igaz uton járnak mehetnek tovább Isten hírével, mire ők azt felelték, hogy az igazolványt nem adják ki a kezükből. Hiába magyaráztam nekik, hogy az igazolvány annak a bizonyítására van kiadva, hogy a szállított fa jogos tulajdonukat képezi az előmutatóknak s ezt annak a felmutatásával igazolják a velük találkozó erdőőr vagy csendőr előtt, nem használt semmit s a második koci gazdája oda szólt az előtte állónak:

— Eh! mit teketóriázunk? Menjünk!

A kocsik meg is indultak, mire én ijesztesül egy lövést tettem jobbfelé, a hol tudtommal semmi kárt nem tehettem. A fegyver durranására a lovak megálltak és az első koci gazdája vissza lépett, míg a másik kettő káromlásba tört ki, mire én természetesen rá sem hederítettem, hanem kijelentettem, hogy addig, míg az igazolványaikat fel nem mutatják, egy tapodtat sem engedem tovább, ha pedig a fát lopták volna, akkor rakják le s adjanak zálogot. Ennek a felszólításomnak sem lett sikere s a második újból Isten káromlásával nógatta az elsőt, mire meg is indultak. Itt még különben megjegyzem, hogy olyan elváltoztatott hangon beszéltek, hogy bár a környékbeli notórius fatolvajokat mind személyesen ismerem, a hangról egyet sem tudtam felismerni.

Most elindulásuk után ismét tettem egy lövést az előbbi irányba, mire az első kocsi újból visszalépett, hanem a lövés villanásánál megláttam azt is, hogy alig 6—8 lépésnyire állanak tőlem. Erre a kocsisok durva szitkozódásra fakadtak s az egyik kiáltotta: „no már elfogyott a töltése a puskából!” Persze azt hitte, hogy közönséges dupla vadászfegyverem van s arra, hogy Kropatsek-féle szolgálati fegyverrel vagyok ellátva, nem is gondolt. Figyelmeztettem is, hogy 8 lövetű puskám mellett még töltött forgópisztoly is van nálam.

— Eh mit! — kiáltá az előbbi már most természetes hangján, a melyről azonnal ráismertem, hogy nem más, mint Gy. Baresi Lajos

TÁRCSA.

Egy karácsony-éjszaka.

(A V.-L. után).

A vadász-élet sohasem olyan mozgalmas, élénk és vig, mint a karácsonyt megelőző napokban. A szeretet ünnepét, a hatalmas Isten földön való megjelenésének dicsőséges napját, mindenki örömmünneppé óhajtaná tenni. Megemlékezik barátairól, családjáról, ismerőseiről s mindenikkel szemben éreztetné szíve melegét; vágyik azon kedves érzésre, melyet a lélekben és szívből a jó cselekedet tudata ébreszt. Ez a körülmény emeli a karácsonyt igazán a szeretet ünnepévé...

Hatása már előre érezhető a szívből, mely lázasan keresi az eszközöket, tárgyakat, emlékeket melyekkel felvidítja környezetét és szeretteit.

A vadász-lélek is forrong ilyenkor; a vér pedig ég a vágytól, hogy az erdők, mezők kincséből egész

garmadát gyűjtsön össze — másoknak. Mert a vadászszív önzetlen; tele van a természet pazar jóságával; miként az nem sajnálja vagyonát, a vadász is mindenét oda adná a földi javakból — szeretteinek...

Most, napok óta fáradhatatlanul bolyong a havas mezőkön, az erdők rengetegeiben, a zuzmarás vágásokban, hogy örömet szerezzen a szeretet nagy ünnepén — valakinek. A hajnali derű már vadászfelszereléssel találja a rideg hegyeken, ott üdvözli a kelő ragyogó arcát a fagyos tetőn, a hol tündöklő sugarak gyújtják föl a hócsillagokat s gyémántporral hintik be az erdők csupasz fáinak dermedt ágait... Nyugtalan, lázas, ideges lesz e napokban, csak azért, hogy másoknak egy kicsike kis örömet szerezzen...

Ennek tulajdonítható, hogy a karácsonyi ünnepekre igyekszik összeszedni a természet kincseit az ő — kincseinek.

Jól emlékszem a mult évi vadászatokra; ezer édes epizódjukkal minden nap megújulnak azok a lelkekben, Mennyit fáradtam, fázódtam a rengeteg erdőben, a hol

kisgyőri lakos — üssük agyon! — Erre a másik kettő is rákontrázott: „Üssük agyon! üssük agyon!”

A mennyire a sötétség engedte, láttam, hogy felém közelednek, mire én egy erős „hopp! hopp!” kiáltással figyelmeztetni akartam, mint-ha társaim is lennének a közelben, ez azonban mit sem használt, mert még mindig közeledtek s így nem lévén más mód, megtettem a harmadik lövést is, de most már egyenest feléjük.

A lövés után egy pillanatra csönd lett, azután ismét Barcsi hangját hallottam, a mint kérdezte: „talán találva vagy?” a feleletet azonban nem értettem meg.

Most ismét hozzájuk fordulva elrendeltem, hogy a fát rakják le, a sebesültet pedig vigyék orvoshoz, a mibe bele is egyeztek s a fát lerakva eltávoztak. A lerakott fa mellé érve ott nagy vértócsát találtam, a miből nyilvánvaló lett, hogy lövésem érte valamelyiket.

Mig megvirradt, a fa őrzésére ott maradtam, hogy annak méreteit is felvehessem s mig így örököttem, ismét három kocsi jött lopott fával. Ebből is látható, hogy milyen szép itt a forgalom. Az utóbbi tolvajokat már rendszeresen megzálogoltam s neveiket feljegyezve elmondtam nekik a sajnálatos eseményt.

Az első három rakomány is kincstári lopott fa volt s a sebesült Gy. Barsi Károly, ki alig egy óra múlva bele is halt sebébe.

Reggel azután első dolgom volt az eseményről írásbeli jelentést tenni gondnokságom-

nak, valamint a miskolczi királyi ügyészségnek is, hol jegyzőkönyvre véve vallomásomat, elbocsátottak s most tovább teljesítem szolgálatomat.

Itt egyébként megjegyzem, hogy vidékünkön, kivált Kisgyőr és Aranyos községek környékén annyira elharapódzott a falopás, hogy immár embervér ontásával vagyunk azt kénytelenek megakadályozni, ha csak magunkat nem akarjuk agyonütnetni; ugyancsak így kell féltenuink életünket a nagyon elszaporodott vad-orzók golyójától is.

Kérdem már most, hogy mi jobb? Mi üttessük magunkat agyon s hagyjuk nyomorban családjainkat, vagy pedig életünk védelmében inkább egy gonosz ember életét oltuk ki? Bizon elhibeti mindenki, hogy nem telik örömünk nekünk sem az embertársaink vérének ontásában, de ha már pusztulni kell az életnek, akkor csak inkább a fatolvajé vagy vadorzóé legyen az, mint a mienk.

Klein Béla,
m. kir. főerdőőr.

Az uhuzásról.

Irta: **Lakatos Károly.**
(Folytatása).

Sokkal fontosabb azon kérdés, hogy minő táplálékot és hogyan nyujtsunk az uhuknak? Én azt hiszem, hogy az uhu emésztő szervezete éppen úgy megkívánja a csontos szőrmés, mint a csontos tollas táplálékot, még pedig lehetőleg melegen, vagyis élő táp-állatok

tompá zugással morajlott a melység s minden lebbenésre titkos, rejtelmes zörrenés zavarta meg a zuzmarás bokrokat. És mennyit kaczagtam a vig czimborák kedélyes, szellemtől sziporkázó adomáin, a pompás vadászlakomákon, — künn a hó-patyolatra gyújtott tűz mellett; vagy otthon a meleg szobában, gyöngyöző bortól hevülve, pajkos dalra csendülve, édesen...

De emlékezetemben felujul izgató jeleneteivel, a karácsony-éjszaka is. Rémes éjszaka volt az; olyan nehezen illeszthető be a felséges ünnep ragyogó keretébe!

Az ünnep szombatján, egész nap készülődtem, az én szeretteimhez s az egész héten terítékre hozott vadakat pakoltam a nagy talpu oláh szán kasába. Előre örvendeztem az édes viszontlátásnak s a kedélyes ünnepelésnek, melyet odahaza töltök... Hogy várnak a jó rokonok, barátok s még valaki, — a ki mindeniknél több!

Mikor utnak indultam, már esteledett. Hideg volt. Ezer és ezer csillag gyult ki a megmérhetetlen semmiségben s égő szemeikből hideg sugarak folytak szét, mint vékonyra font ezüst fonalak, a világ-űrben...

Szánkómat két kis mokány ló ragadta a sikos hó-uton s én, édes gondolatokkal lelkemben, némán ültem a szán széna-ülésén. A Rézhegység — melynek tövében haladtam — egészen hóval volt borítva; fehér bércei csodaszépen emelkedtek ki a földi sötétségből s úgy látszott mintha rajtuk pihenne a sötétkék ég s ott gyujtogatnák, oltogatnák a csillagmécseket láthatatlan kezek. Egy fényes láng égett, ragyogott a keleti égbolt ivén és sugarai tűzben folytak szét. Ez a keleti bölcsek csillaga... Mintha látnám a kopott betlehemi csárdát, a kis istállót, melynek jászolában az Isten — sir.

M.-Valkón mentem át. Minden oldalról felém hozta a lebbenő téli szél az ünnepi kántások szép karácsonyi énekét...

„Mennyből az angyal
Lejött hozzátok...“

Olyan melegen hat rám az egyszerű nóta, olyan boldoggá tesz; pedig az én angyalom a földön volt eddig is...

Erősen nógatom kocsisomat, hogy siessen, mert

alakjában. De honnan vegyünk mi naponként élő verebket, galambot, egeret, patkányt stb.? fogja a vadász kérdezni. Nos hát erre is meg van a felelet, mert véleményem szerint az uhut éppen azért, mivel az hosszú időn át képes minden káros következmény nélkül éhezni, nem szükséges minden nap etetni, sőt igen elégnek tartom, ha az etetés minden 3–4 napban egyszer történik, ilyenkor azonban uhunkat jóllakásig kell etetnünk. Élő verebet nem éppen nehéz dolog befogdosni; éppen úgy nem nehéz galambfiakhoz, fiatal baromfihoz, házi nyulakhoz jutni, fehér egeret és tengeri nyulat pedig könnyen lehet tenyészteni. Ha egyszer-másszor nem rendelkezünk ilyenmű természetes tápanyagokkal, úgy adjunk a bagolynak friss marhahús-darabokat, melyeket baromfitollban s durvára tört friss marhacsonthoz hentergettünk jól meg. Leölt állatokat, a mennyire csak lehetséges, ne nyujtsunk a bagolynak, mert felette erős gyomornedve lévén, a tápállatban levő ólomszöveteket felbontja s ezekkel ólomvegyületeket képez, melyek azután lassu mérgezést idéznek elő s a bagolynak biztos vesztére szolgálnak. Nagyon valószínűnek tartom, hogy a bagolyt ilyen táplálás mellett igen könnyen fel lehet nevelni s életben tartani, mert rendkívül gyors emésztő képessége folytán tuletetéstől nem kell tartani.“ — A fiatal uhunál (és egyáltalában ez uhunál!) a helyes táplálási mód mellett igen fontos az okszerű bánásmód is. Fődolog ugyanis, hogy mindig szeliden emberségesen bánjunk baglyunkkal és soha ne ingereljük s másnak sem engedjük meg ezt. — Idomítása, illetve bevezetése a vadászathoz csakis akkor történhetik, ha vadságát némileg már leküzdenünk sikerült s az embert is már meglehetősen megszokta, szóval ha félig-meddig már megszelidült, a mi természetesen csak hosszabb idő múltán következik be, mivel a fogságba került öreg baglyok nem egy könnyen törődnek bele a rabéletbe, de végre mégis megadják magukat sorsuknak és pedig annál hamarabb,

mennél gyakrabban foglalkozik velük gazdájok s mennél gondosabb bánásmódban részesülnek. — A fiatal baglyok bevezetése leginkább ősszel, az orvmadarak vándorlási idejében történik; ekkorra a fiatal baglyok már kellőleg megerősödve, képesekké lesznek az állványon való huzamos ülés fáradalmának elviselésére. — Mielőtt azonban az uhut a lesgunyhóhoz kivinnők, elkerülhetlenül szükséges, hogy otthon a huzamosabb ideig való állványon ülésre szoktassuk, mely állványnak csonka keresztalakúnak, vagyis ilyennek: kell lenni. — Továbbá szükséges, még a baglyot vagy fel- és lecsatolható, vékony lánczczal ellátott vas, vagy csattos szíjbéklyóval, avagy pedig felvart, állandó (bélelt) lábszár-övvel ellátni s annak megtűrésére szoktatni. Az előbbieket a vadász-szerelvények eladásával foglalkozó kereskedésekben készen, utóbbit azonban magunknak kell készítenünk, illetőleg ilyenekkel az uhut ellátnunk a következőképpen: A jobb lábszár (csüd) alsó részéhez (a lábfej fölött) egy kisebb, de erős aczélszárkával ellátott, puha, de erős bőrből készült, mintegy 3 cm. széles övet varrunk, hogy annak segélyével az uhut a lesgunyhónál e célra alkalmazott állványhoz oda köthessük, (mert akár mily szelid vagy fiatal is az uhu, a szabadon való kiállításától óvakodni kell). A bagoly megkötését, mint regulát, mindig szem előtt kell tartani. A mi a bagolynak a gunyhóhoz való kiszállítási módját illeti, legcélszerűbb azt fűzvevesszőkből kötött, felnyitható tetejű kosárban, vagy pedig durva vászonoldallakkal s ajtóval ellátott kis ketreczben eszközölni, melyekre hordszíjak vannak erősítve olyanformán, mint a hátizsákoknál. Ez utóbbi szállító eszköznek alsó része kell, hogy deszkából levő fénekekkel legyen ellátva, mindkét szállító eszköznek pedig akkorának kell lenni, illetve akkora térhellyel kell bírnia a bagoly befogadására, hogy az internált állat abban kényelmesen megférhessen ugyan, de szállítás közben ide-oda ne ütdjön s emiatt ok nélkül ne legyen ingerelve s a

messze van még a cél! Nem is kifogásolom jóindulatát, mert minden perczen megszólította a csökönyös Ilkát, a kitől az ostort sem sajnálta és szeliden beszélt a Zsófiával, a ki meg majd kiugrott a bőréből olyan mehetnékje volt. . . .

A Meszes felől éles szél indult velünk, erősen kaczer lebbenéssel. Már tűz-pirosra csókolta arcunkat s füleinket csintalan asszony módjára harapdálta, midőn a szőke fürtű halvány arcú hold, hidegen felkarikázott a zordon hegyek mögül, a kék ég sima parkettjére s ezüst színbe vonta a fehér patyolattal beterített gyönyörű hegyvidékeket. A hópihék is ragyogni kedettek, míg a Réz úgy nézett ki, mintha gyémánt-szemekből volna összerakva hatalmas teste. Gyönyörködtem az isteni természet remek produktumaiban, fel is emelkedett a lelkem annyi csodás szépség imádandó alkotójához; de azért — eiderengtem és vaczogott a fogam.

A hold perczről-perczre magasabbra emelkedett az ég boltozatán és mi, az ujjágási-tetön (hágón)!... Egy-szer csak lovaink megállottak s toporzékolni kezdettek.

— Vajjon mit látnak? Hiszen olyan tiszta, patyolat-fehér az ut, hogy az árnyék sem festi sötétre.

Kocsisom nagy jelentőséggel megszólal:

— Baj van uram! Tessék elővenni azt a puskát. . . . Még itt hagyjuk a bőrünket!

— Mi baj van? — kérdeztem minden nagyobb felindulás nélkül. Vadászember nem szokott megijedni az árnyékától. . . .

— Jaj kérem, itt valaminek lenni kell; a lu nem számár. . . .

— Azt tudom; de arról beszéljen, hogy mit láthatnak? miért nem akarnak menni?

— Akarnak azok, instálom, de... hm... valamit kell hogy érezzenek. . . .

— Mit érezhetnek?

— Rosszat, — felelt roppant röviden s aztán megcsóválta a fejét. . . .

— No, így itt ülhetünk mi itéletnapig, ha ezek a bolond lovak nem akarnak menni, — törtem ki egész rezignációval. . . .

tollazata, a jó külső megóvása szempontjából, meg ne sérüljön. Ez a legpraktikusabb mód, de vannak vadászok, kik uhujokat a puszkacsőre ültetve hordozzák, avagy a karukon, hónuk alatt, kezükkel mindkét lábszárát átfogva s ekként tartva viszik, avagy pedig válukra vetett vastag botra ültetik. Ebben az esetben, valamint ha puszkacsőn ültetve hordjuk baglyunkat: czélszerű, sőt ajánlatos, ha a bagoly lábát röviden a bothoz avagy a puszkacsőhöz kötjük, nehogy talán biztosabb ülőhelynek látszó fejünkre repülve megsértsen. Egyáltalában óvakodjunk attól, hogy a bagoly karmaival megsebesítsen bennünket; ugyanis a bagoly karmai mindig tisztátalanok s rendszeren van rajtuk hullaméreg, a mitől a legjelentéktelenebbnek, látszó seb, vagy karczolás is vérmérgezéssel járhat, azért tanácsos a bagoly karmai hegyét csipesszel lecsipkedni és részlegesen a lecsipett karmokat tompára formálni: különben pedig, ha bagolylyal bánunk, kezeinkről az erős bőrkezttyüt sohase nélkülözzük. Ha a vadász az uhuval a lesgunyhóhoz ért, azt a kosárból kiengedi, vagy kiemeli és az állványra helyezi. Később, midőn az uhu a gyakorlat folytán beleokul a dologba, élég, ha a szállító eszköz fedelét vagy ajtaját felnyitva, azt az állvány felé fordítjuk, hogy a bagoly, azt önként elhagyva, egyenesen az állványra szálljon. Azonképpen a szelidebb bagoly magától bele megy a ketreczébe is, ha azt eléje teszik s annak ajtaját felnyitják; a hordozó kosárba azonban nem megy belé a bagoly, akár milyen szelid legyen is, de hisz nem is mehet. — Ha szabad kézzel vagyunk kénytelenek a baglyot megfogni, az úgy történik, hogy mind a két kezünkkel egyszerre fogjuk azt meg hátulról (a meglepő, gyors mozdulatot kerülve) és pedig akképpen, hogy a hüvelykujjak a bagoly hátát érzék, a többi ujjakkal pedig a bagoly szárnyait és csüdeinek alsó részeit a testhez szorítjuk. — Ha a bagoly már az állványra került, ennek alsó részéhez a béklyó-lánczczal, illetőleg vastag spárgával

úgy kötendő oda, hogy szabadon mozoghasson — s ezzel a kiállítás be van fejezve. Ha időközben a bagoly leszállana az állványra, úgy természetesen nem marad más hátra, mint a gunyhóból kilépve, a zsinag kiméletes rángatásával kényszeríteni, hogy az állványon ismét elfoglalja helyét s ezt minden esetben ismételni kell, bár mily unalmas és bosszantó ténykedés legyen is. Különösen a fiatal baglyoknak és főképp az olyanoknak szokása a bosszantó folytonos leugrás, a melyek használat előtt az állványon való ülésre nem szoktattattak; ily baglyoknál ajánlatos alacsonyabb állványt alkalmazni, hogy könnyebben fölszállhassanak rá. A leugrást úgy lehet megakadályozni, ha a baglyot egy kb. 50 cm. átmérőjű kerékre ültetjük, lábait pedig röviden a tengelyhez, illetve a küllők találkozási pontjához kötjük. A kereket aztán kevés fenyőgallyal vagy zöld lombbal lazán befedjük s nyulbőrdarabokat, nyulfarkakat helyezünk rá. Az ily állványt azonban csak utólagos remédiumpént s csak oly bagoly-nál alkalmazzuk, melynél a rendes ültetési módszer szerint boldogulni nem lehet — és ha ez a módszer se használna, legjobb akkor az oly filkót egyszerűen fejbőlöni és esetleg mechanikát tenni bele, vagy pedig egyszerűen mint kitömött csalt használni. Itt megjegyzem azonban, hogy nem csak a rossz, de a jó bagoly sem marad meg az állványon, ha a gunyhóhoz történő kivonulás közben sokat vergődik. Az ilyen úgy elfárad és elerőtlenedik, hogy nem képes az állványon megülni, hanem aléltan lepotyog róla. — Sokat kell aztán küzdeni vele az embernek, hogy az ülön megmaradjon mert ismét és ismét leugrik, ha már kissé erőhöz jött. Az ily bagoly félelmében uhogni is szokott. — A leugró bagolylyal ellentétben vannak oly flegmatikus természetűek is, melyeknél meg éppen az a baj, hogy nagyon is mozdulatlanul ülnek helyükön — és éppen ez a mozdulatlanság az, mely még talán a leugrásnál is bosszantóbb az uhuzóra nézve, a mennyiben a mozdu-

— Nem bolondok azok instálom, — hogyne akarnának — de hát, ...

— Akarnak a pokolba! hiszen, ha akarnának mennének.

— Nem úgy van az... a lunak instálom nagy feje van.

— Azt tudom.

— Nagyon okos Istenteremtése....

— Azt is tudom.

— Nem bolond az, mint az ember... nem rohan bele a veszélybe....

— Miféle veszély van itt? nem látok semmit.

— De ők érzik.... Jaj, kérem, a lu mindent megérez.... Csak legyünk csendesen. A puskát tartsa kérem készen....

Iszonyatosan boszankodtam, Minden perczen felállottam, élesen körülnéztem s újra lecsapódtam az ülésre nehogy a veszély kontyon találjon.

Egyszer csak megzörren a cserjész az ut jobb oldalán; nem is nagy távolságban tőlünk. A lovak nyug-

talansága tetőpontra hágott. Két lábra állotak, fujtak, lihegték, trüszögtek, de egy tapodtat sem mentek előre; inkább hőköltek.... Ilyen helyzetben még soha sem voltam....

A cserjész újra megzörrent s egy pillanat alatt, három bozontos ordas ugrott ki az utra, a lovak előtt tizenöt-husz lépés távolságban. Leirhatatlan a lovak viselkedése, melyet ezen jelenetre inscenizáltak. Öröletes kalamajkát jártak a hámban s minden perczen az árokba dőlés veszélyével fenyegettek. A farkasok az ut közepén ültek; mérgező szemeik vérben forogtak; éles fogaik csattogtak; talán már érezték a vér szagát is, mely lázasan kerengett ereinkben. Sok tanakodás után elhatároztam, hogy a borzalmas találkozásnak véget vetek. A mint a lovak egy perczre elcsendesültek: löttem kétszer egymásután. A bozontos utonállók eltűntek a Réz cserjésébe s mi, sok vesződéssel, megindithattuk a rémült lovakat. Nem kellett most ostor; ragadták azok a szánt, mint a száguldó szél a toll-pihét. Alig vettük észre, mikor Felső-Széken át, Tuszára érkeztünk.

— De itt már megállunk, szóltam a falusi korecsma előtt — nagyon jó lesz egy kis melegítő!...

A korecsma ivószobájában szálas tuszai mőcz-le-gények duhajkodtak, egy pár törölmetszett oláh menyecs-

latlanul üldögélő, közönyös természetű bagolynak — mint már fentebb említém — semmi csábító ingere nincsen az orvmadarakra nézve s figyelemre sem méltatják, mert talán mozgás hiányában észre sem veszik; ellenben az élénk bagoly azonnal szemükbe tűnik s annak mozdulatai ingerlőleg s csábítólag hatnak rájuk. Ha tehát afféle állhatatosan szunyókáló tollas böles van valakinek birtokában, ajánlatos annak ballábára hosszú zsineget kötni s ennek végét bevezetni a lesgunyhóba — abból a célból, hogy adott alkalmakkor ennek rángatásával a baglyot alvásából felébreszthesse. — A mily bosszantó az ilyen, ép oly kedves és gyönyörködtető az élénk viselkedésű bagoly. Van olyan például, a mely 10 perczig sem tud veszteg maradni, minduntalan ugrál, repdes vagy bezenkedik és jókedvében 3—4-szer elkiáltja magát egymásután, hogy uhu!*) Az ily bagoly az igazi jó vadász-madár, melyben gyönyörűsége tellhetik az uhuzónak, kivált ha emellett jól is „jelez”. Különben a baglyot „jelzésre” tanítani nem lehet, e tulajdonságnak kell, hogy a bagoly intelligenciájából kifolyó legyen.

(Folyt. köv.)

Hasznos tudnivalók.

A friss tojás felismerése. A szász baromfi-tenyésztő-társaság jutalommal tüntette ki a következő vizsgálati eljárást, a mely egészen tudományos alapon nyugszik. Ha a tojást vízbe merítjük, úgy az annál inkább hajlik a felegyenedésre, minél régebb. E jelenség annak tulajdonítható, hogy a tojás fehérjén hig anyagainak elpárolgása következtében nagyobbodik az az üres tér, a mely a tojás öblösebb végén van. A tojás tehát korának megfelelőleg különbözőképpen helyezkedik el és hosszú-

*) Nem minden bagoly uhog nappal, csakis a nagyon élénkek. Éjjel igen, akkor bug egy keveset a nőstény bagoly, főleg a párzási időben s kivált a fiatalok; miért is éjjeli uhuzashoz csakis nőstény uhuk ajánlatosak.

kével kik velők iddogáltak s falusi kaczérsággal, szemérmetlenül incselkedtek. Erőtéljes szép oláh asszonyok voltak, de minden nőiség nélkül. A pálinkától rózsapirosra gyúlt arcukon a vad szenvedély ült, szemeikben pokoli láng égett. Rendre ölelgették, csókolgatták a vig legényeket s hol egyik, hol a másik ölben ringatóztak. . . . Alig egy negyedóra múlva nagy lármával közeledik egy hatalmas hanga mőcz a koresma felé. Belép az ivóba. . . . Körül hordozza tekintetét a társaságon s megszólal. „Hangja, mint a bika bömbölése; villámlós két szemének nézése” — írná Ilosvay, ha látná.

Pálinkát kér és iszik. Fáradt — mondja — most jött haza Aradról, ahol egész nyáron dolgozott, hogy legyen mit egyék télen a családja. . . . Az asszony meg. . . mulatozott vigan, itthon. . . .

Mikor másodszor körültekintett, már a menyecskék nem voltak ott; eltűntek. . . . Ott maradtak a legények; tudják mi a kötelesség: ie kell számolni!

A bozontos mőcz feláll az asztaltól; megrázza üstökét, mint a him-oroszlán. Nem szól, nem kérd: hatalmas tölgyfa botját megforgatja a levegőben és suhogva ereszti az egyik legény fejére. Az nagyot ordít s lefordul a földre, nagy vértócsát öntve ki magából. . . . Aztán csak vonaglik, hörög. . . . A bosszuálló férj vérben forgó szemekkel, vál-

sági tengelye kisebb-nagyobb szögletet alkot a vízszintes sikkal. A friss tojás vízszintes marad, a 3—5 napos tojás 20 fokos szögletet képez a vízszintes sikkal, a 8 napos 45 fokos szögletet, a kéthetes 60 fokos, a háromhetes 75 fokos szögletet. Az egy hónapnál régebb tojás függőlegesen áll; ha még idősebb, úgy a víz felszínén uszik. A vizsgálat céljára készíthetni speciális üveget, a melynek falára csiszolhatók a különféle tengelyhajlások és azok jelentősége, a mi a vizsgálatot gyorsabbá teszi.

Az avas zsir élvezhetővé tételére alkalmasnak bizonyult ez az eljárás: Harminc liter zsirra számítva, körülbelül két kiló faszenet mozsárban porrá törnek s ráhintik durva vászondarabbal leterített passzirozó szitára vagy rostára. Ügyelni kell, hogy a vászondarab széle a szita peremén kívül legyen s ne csuszhasson be a szita hálójára. A szita alá tiszta edényt kell helyezni s aztán a zsirt apródonként fölolvastva, ráönteni a szénporra. A szénpor a rajta keresztülcsepegő zsirnak elveszi a rossz szagát s a szita alatt lévő edényben összegyűlő zsiradék olyan lesz, mint a frissen olvasztott zsir.

KÜLÖNFÉLÉK.

Vitus táncz. Amerikában egy nagy kaucsukgyárban minap sajátságos betegség tört ki hirtelen a gyár összes munkasnoín. Valamennyien eszeveszetten tanczolni kezdtek s a mellett kaczagtak és kiabáltak, mint a tébolyodottak. Orvosilag megállapították, hogy ez a vitustancznak egy neme, a melyet állítólag a nafta kigőzölgése okozott. A gyár igazgatósága azonnal orvosokat hivatott, de a mint ezeket a tánczolókat meglátták, azonnal megragadták őket és azok akarva — nem akarva kénytelenek voltak velük együtt járni a vad tánczot és csak nagynehezen szabadították ki magukat karjaik közül. Meg nagyobb fáradtságba került a betegeket friss levegőre vinni, a hol csakhamar megnyugodtak. Ez a legritkább neme a vitustancznak s leginkább abban nyilvánul, hogy az arcizmok rángatóznak és a betegek olyan kézmozdulatokat tesznek, a melyeknek semmi céljuk nincs. Az akaratra ezeknek a mozdulatoknak nincs befolyásuk.

laira omló dus fürtökkel áll a szoba közepén. Majd iszik s odalép az elcsöndesült legényhez, megrugja a fejét:

— Hát még nem haltal meg? . . .

A legény fajón felsóhajt s ismét elcsöndesül. . . .

A többi ivó rég tul van már a tuszai határon, csak ketten vannak a koresma ivójában, a felbőszült oroszán, az asztalra könyökölve, tenyerére hajtott fővel s a vérben fürdő csábító. . . .

Mi is bementünk egy más szobába s elhatároztuk, hogy megvárjuk ott a hajnalt. Elég volt az izgalomból egy napra. Reggel még megtekintettük az ujjágási hagót, a hol a farkasokkal találkoztunk. Vérvomákat jelzett a hó. . . . Az utonallók egyike bőrével lakolt. Ott találtuk meg a hegyi patak árkában, megdermedve. . . .

Egyszerre mentünk el a koresma elöl, két áldozattal. Az egyiket mely vad vérszomjjal a mi szívünkre vágyott; vitte a mi szanunk; a másikat, a ki elrabolta a Pintye szép feleségének a szívét, egy másik szán — a csöndes zajtalan, örökké békés világba. . . .

A szeretet ünnepe olyan kietlen, borús volt. . . . De hát a természet nem ünnepel; örökre harezok, nagy tusakodások szintere a végtelen. Az élet és a halál karontfogva járnak. Az édes Örökkévalóság — nem a miénk. . . .

A magasban. A magasság világa nem az embernek való. A madár otthona nem az emberé. Odafönt ritkább a levegő, az emberi tüdőnek nem elég a tápláló ereje. Állandó tanyát az ember a tudósok szerint a tenger színe fölött legföllebb csak 2000 méternyi magasságig verhet, ennél magassabb helyen már urrá lesz rajta a hegyi-betegség. Ez rossz betegség fuldoklással, szédüléssel, fejfájással, álmatlansággal és sokszor roppant erős orrvérzéssel is jár. Dél felé azonban mégis sok város és falu van jóval magasabban 2000 méternél. Főként sok ilyen hegység van Tibetben és Péruban. Péruban egész csomó falu van, a mely négyezer méternyinél is magasabban fekszik a tenger színe fölött. Ilyen például Cerro de Pases község 4300 méternyi magasságban. A világ legmagassabban fekvő lakott helye Tok-Dsalung falu az Indus forrása közelében, 5000 méternyi magasságban.

Madárpalota. Ennek kell irni, mert kalitkának igazán nem lehet mondani azt a kétszáz láb hosszú, nagyobbára drótból készülő épületet, a mely most készül a st.-lousi világkiállítás területén. Ez lesz a világ legnagyobb madár-sereglete és a legtokéletesebb is, mert csaknem minden madárfajta képviselve lesz benne. Annyi bizonyos, hogy ennél elevebb, mozgalmasabb és hangosabb épülete aligha lesz a kiállításnak. A madárpalotát folyosók egész hálója szeli át minden irányban, hogy a közönség alaposan, közelről megnézhesse minden madarat. Az óriási kalitkának nagyon diszes lesz a belső berendezése is. Lesznek benne szökőkutak, víztartók, mesterségesen készült lugasok. A madárpalota a filippínófalú közepén lesz, ennek lesz a legnagyobb és legdiszesebb — középülete.

Mikor legeredményesebb a bagolylyal való vadászat? Hányszor megesik, hogy az ember kimegy a bagolykunyhóhoz, ráteszi a baglyot az ülőkéjére, visszavonul a kunyhóba és várja a jószerencsét. A legkedvezőbb időjárás van, délnyugati szél fúj, a levegő elég tiszta, madár elég kóvályog a légürben s még sem akar egyik sem a bagolyra csapni, bár ugyancsak rángatjuk bagoly ő kelmét s nem engedünk neki időt a bóbiskolásra. Ilyenkor aztán az ember pár haszontalanul eltöltött óra után bosszusan kullog haza, szidva a baglyot, a ragadozó madarakat és az egész világot. Pedig egyik sem tehet róla, mert hogy miért van ez így néha, — az még eddig talány. Az azonban számos idevágó tapasztalat nyomán kiderült, hogy míg sik helyeken a madarak inkább borús és nagyon szeles időben támadják a baglyot: addig hegyes vidéken, inkább csak verőfényes napon, délnyugati szélben teszik azt. Kétséget sem szenved, hogy a bagolylyal való vadászat legeredményesebb a madarak vonulási idejében, tehát augusztus, szeptember, október havában egész november közepéig, a mikor a legritkább szárnyas ragadozókból is lehet zsákmányra szert tenni.

A ki feláldozza a fiát. Egy tífiszi ujság, a Msak beszéli el a következő borzalmas történetet: Orosz naptár szerint Nagypénteken Bajandur, kaukazusi faluban egy Aslamazov nevű parasztember a templom bejáratát előtt fényes nappal megfojtotta hét hónapos kis fiát. Rögtön letartóztatták és vallatásra fogták. Aslamazov ekkor elmondotta, hogy egy évvel ezelőtt nagybeteg volt s akkor megjelent előtte Szent János, a ki elvezette őt a paradicsomba, a hol meglátta Istent, arany trónon ülve. Isten így szólt hozzá:

— Iván, visszaadom az egészségedet. De nemsokára fiad fog születni s ezt a fiút, ha hét hónapos lesz, áldozd föl nekem.

Aslamazov teljesen fölgőgyult, s azóta egyre imádkozott, hogy az Isten ne kívánja tőle ezt az áldozatot,

Azt várta, hogy újra megjelenik majd előtte Szent János apostol, a ki majd tudtára adja, hogy Isten megkegyelmezett a fiának. A mikor ez nem történt meg, elhatározta, hogy a templom előtt megfojtja gyermekét. A falu babonás népe szent embernek tartja Aslamazovot és nyíltan követeli szabadonbocsátását.

Ausztráliai étvágy. A rekordok világa eddig Amerika volt, az újvilággal azonban kezdi fölvenni a versenyt a legujabb világ. Kezd kiderülni lassanként, hogy vannak dolgok, a melyekben az elsőség dicsősége nem az amerikaiaké, hanem az ausztráliaiaké. Nemrégiben lett készen Kelet-Ausztráliában a világ leghosszabb vízvezetéke, most egy angol statisztikus, Coghlan új medáliával díszíti föl az ausztráliaiak önértetét. Adatokkal mutatja ki, hogy ők a legjobb — étvágyu emberek a földkerekségen. Az ausztráliai ember száztizenkilenc kilogram must eszik meg évenként, kétszer annyit, mint az angol, háromszor annyit, mint a francia és ötödfél-szer annyit, mint a német. Ezenkívül elfogyaszt évenként két métermázsas lisztet, 50 kilogram cukrot és harmadfél métermázsas krumplit. Szóval, kifogástalan az appetitusa. De már ital dolgában ugyancsak hátra esik a sorban, mert a szeszszel mértékkel él, az iszákos ember kevés a legujabb világban.

Szerkesztői üzenetek.

Kmety András urnak. Nyitra-Kolos. Önnek van igazsága: a dió gyümölcse a virágzás évében és nem a következőben érik meg. **Blaskó István** urnak. Báltaszék. A folyó év végeig járó 5 korona beérkezését köszönettel nyugtázzuk. **Vanasa Mihály** urnak. Seps-Szt.-György. Junius 30-án jár le az előfizetése. **Szabó András** urnak. Remete. A község bizonyítványa elegendő, jó lesz azonban részletezni, hogy mely munkálatoknál foglalkozott, például: erdősítés, osemetekertek, termelés, usztatás stb. s nem fog ártani a bizonyítványt a járási szolgabírói hivatal által láttamoztatni.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Állomás cserélés.

3—3

II. osztályu m. kir. erdőlegény a szászsebesi m. kir. erdőhivatal kerületéből elcserélné állomását az apatini és gödöllői erdőhivataloknál, vagy a lippai főerdőhivatalnál alkalmazásban álló valamely hasonrangu kartársával. Érdeklődők forduljanak e lap szerkesztőségéhez.

K á v é t

kitűnő fajt, 5 kilós postacsomogokban
tisztasúly után kilónként

2 korona 70 fillérért
portomentesen küldök.

WAGNER JÓZSEF, kereskedő
Szászsebesen.

Első rangu egyenruházati intéze

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ó cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület“ rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

III. A XVszámu, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönbén felszerelési cikkek szállítására

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, be — a tekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megtevesztetni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ivet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TARSÁ

Szerb királyi udvari szállítók.

Ó császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület“ rendes tagjai.

Jutányos árak.

Vadászat és Állatvilág.

Vadászati zoológiai és kinológiai képes szaklap Bärsony István és Fonagy Jozsef közreműködésével szerkeszti Parthay Géza. Előfizetési ára egész évre 8 kor., fél évre 4 korona. Mutatványszámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám.

MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB és LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. és KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRAK ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
KÉSZPENZÉRT VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEJYZÉK 2000ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN és BÉRMENTVE

Mészáros Miklós

a magyar kir. osztálysorsjáték főárusítója
Budapest, VIII., József-körút 22—24.

ajánlja a m. kir. szab osztálysorsjegyek főárusítójától való közvetlen beszerzését eredeti árakban:

1/8 — 1.50 — 3. — 6. — 12. — korona.

Megrendeléseket czélszerűségéből postautalvánnyon kérem

Huzás már május hó 22 és 23-án.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.